

CURIERUL ADVENTIST

REVISTĂ LUNARĂ DE INFORMAȚII ȘI INSPIRAȚIE PENTRU AȘTEPTĂTORII REVENIRII DOMNULUI HRISTOS **NOIEMBRIE 2025**



Ancorați în
BIBLIE
și orientați spre
MISIUNE

CUPRINS 2025

NOIEMBRIE

1 EDITORIAL

Aurel Neațu

Ancorați în Biblie
și orientați spre misiune

3 SPIRITUAL

Ivan Cernușca

Război și pace

7 EVENIMENT

Adina Tomoiagă

Convenția Națională a Specialiștilor Adventiști
în Sănătate Mintală: 19–21 septembrie 2025

„Știință și credință:
Provocările sănătății mintale de astăzi!”

11 TEOLOGIE

Valentin Popescu

Comentariu la Romani 11:15-24

16 MISIUNE

Adventist Review

„Dumnezeu va face tot ce este necesar
pentru ca noi să mergem înainte”

20 FAMILIE

Zoltán Szallós-Farkas

Probleme etice în căsnicie:
elemente de bază
privind creșterea copiilor (I)

23 BISERICA DIN ROMÂNIA

Valeriu Potraescu

Mă sprijin pe trecut, lucrez în prezent
pentru a crea viitorul...

A XXIV-a Convenție anuală a Casei de Pensii AZȘ

28 TINERET

Adrian Dorgo

Cărări vechi... sau noi?

32 SĂNĂTATE

Brîndușa Potcaru

Antibioticele și microbiomul uman: ce se întâmplă
în interiorul tău când iei un antibiotic

36 SOCIAL

ADRA România

„Vis de Copil” – prima tabără ADRA pentru elevii
din Oltenia, o vacanță care a transformat visurile
în realitate

39 EDUCAȚIE

Paola Franco-Oudri

Profesorul care învață –
Cum putem face ca propria învățare
să fie intenționată și semnificativă?

41 PAGINA COPIILOR

Isabella Țăranu

Lumea după păcat

Ancorați în
BIBLIE
și orientați spre
MISIUNE



Să ne bucurăm
că avertizările
din Apocalipsa 14
aduc vestea bună
a unui viitor frumos
și să ne orientăm
spre misiune,
alături de Dumnezeu.

„Ancorați în Biblie și orientați spre misiune” a fost mottoul sesiunii de toamnă a Comitetului Executiv al Conferinței Generale a Bisericii Adventiste, care s-a desfășurat în perioada 8–15 octombrie 2025.

Ceea ce s-a accentuat în mod deosebit în rapoarte și în numeroasele intervenții ale celor peste 250 de delegați, în devoționalele din fiecare dimineață, precum și în predica din Sabat a pastorului Erton Köhler, a fost nevoia implicării fiecăruia dintre noi în transmiterea mesajului celor trei îngeri din Apocalipsa 14, mesaj în centrul căruia se află neprihănirea Domnului nostru Isus Hristos.

Vă propun ca în următoarele trei editoriale ale *Curierului Adventist*, începând cu numărul acesta, să abordăm urgența, actualitatea și amplitudinea soliilor îngerești din Apocalipsa 14.

Primul înger are o veste bună (εὐαγγέλιον), veșnică, pe care s-o vestească tuturor locuitorilor pământului. Dar cum poate fi bună dacă anunță judecata divină? Pe dilema aceasta mizează și cei care încearcă să semene îndoială atunci când spun: „Nu e nevoie de judecată, Dumnezeu nu are nevoie să judece pe nimeni!”

Cine are interes să decredibilizeze solia mesagerului ceresc și a profeților (1 Petru 4:17)? Chiar nu este nevoie de judecată? Încercați să vă imaginați următoarele două situații.

O tânără plânge. Este singură și descurajată după ce a fost lovită, batjocorită, umilită, marginalizată și alungată din propria familie pentru credința în Isus Hristos. Da, pentru ea, solia din Apocalipsa 14 este o veste bună! Dumnezeu le face dreptate celor oprimați (Apocalipsa 6:9). Prietenul lor, Domnul Isus Hristos, este Avocat (1 Ioan 2:1) și Judecător (Ioan 5:22) în instanța cerului!

O față plină de ură, de cruzime. Un criminal care tocmai a luat o viață nevinovată primește vestea că a sosit ceasul judecății și va răspunde în fața lui Dumnezeu pentru faptele lui. Este aceasta o veste bună pentru el? Cu siguranță, nu.

Judecata este o veste bună pentru cei oprimați (Romani 8:1), dar una cum nu se poate mai rea pentru opresori (Apocalipsa 1:18). Este datoria mea să le spun semenilor că a venit ceasul judecății divine (Apocalipsa 14:7).

A doua parte a primului mesaj îngeresc ne îndeamnă să ne închinăm Creatorului, „Celui care a făcut cerul și pământul, marea și izvoarele apelor” (Apocalipsa 14:7 u.p.). Aceasta este o trimitere clară la porunca a patra, în centrul căreia avem reguli pentru ziua de închinare rânduită de Dumnezeu (Exodul 20:8-11). Nu întâmplător, Satana lovește în fundamentul soliei, judecata și închinarea.

Ca biserică a rămășiței, avem mandatul urgent de a duce lumii un mesaj clar, curajos și bine ancorat în Scriptură, despre judecata divină începută în anul 1844, la împlinirea celei mai lungi perioade profetice (Daniel 8:14).

Vestirea noastră cuprinde și tema Sabatului, ziua de închinare poruncită de Creator. Să ne bucurăm că aceste avertizări aduc vestea bună a unui viitor frumos și să ne orientăm spre misiune, alături de Dumnezeu. ▀

AUREL NEAȚU,
președinte, Uniunea de Conferințe

RĂZBOI *și* PACE

Așa se intitulează romanul-epopee al scriitorului rus Lev Tolstoi. În paginile lui este descrisă invazia francezilor în Rusia, cu toate tragediile aduse de război, dar și pacea mult dorită și prețuită în timpul acțiunilor militare. Din când în când, istoria aduce această încercare de foc asupra unui popor sau altuia.



Creștinii care citesc Biblia cunosc relatările despre războaiele din Vechiul Testament, unde putem vedea cât sânge a fost vărsat. Imperiile lumii apăreau puternice și falnice, dar după un timp dispăreau, fiind cucerite prin alte războaie.

Poporul lui Dumnezeu, Israel, de asemenea, era cunoscut prin războaiele purtate, însă majoritatea acțiunilor militare erau numite „războaiele Domnului”. De multe ori, ei îndeplineau porunca lui Dumnezeu de a nimici popoarele păgâne, dedicate idolatriei și desfrânării fără margini.

Noul Testament nu ne arată că primii creștini ar fi luptat în vreo armată a statelor de atunci. În noaptea vândării, Domnul Isus i-a spus lui Petru: „Pune-ți sabia la locul ei; căci toți cei ce scot sabia, de sabie vor pieri...” (Matei 26:52). Iar în Predica de pe Munte, Isus le spunea ascultătorilor Săi: „Iubiți pe vrăjmașii voștri...” (Matei 5:44) – ceva extraordinar, atunci ca și acum.

Ideea războiului este negată de cuvintele Domnului: „Ferice de cei împăciuitori, căci ei vor fi chemați fii ai lui Dumnezeu” (Matei 5:9). Dacă citim Matei 5:21 și 5:24, vedem că acest principiu nu poate fi asociat cu acțiunile de luptă sau cu orice război.

Dacă luăm în serios cuvintele și învățăturile lui Isus, concluzia firească este că serviciul militar nu corespunde principii-

**Reformatorii susțineau
că statul trebuie sprijinit
doar prin mijloace
duhovnicești, nicidecum
prin implicare politică sau
prin forță militară. În viziunea
lor, adevărații creștini
erau „copiii păcii”.**



lor Sale. Regula de aur din Matei 7:12 rezumă într-un mod desăvârșit întreaga Predică de pe Munte: „Tot ce voiți să vă facă vouă oamenii, faceți-le și voi la fel, căci în aceasta este cuprinsă Legea și Prorocii.”

Astfel, serviciul militar activ este contrar unei vieți creștine care dorește să urmeze exemplul lui Isus. Recomandările Noului Testament (Romani 13) de a fi buni cetățeni nu ne obligă să fim răzbunători, războinici sau militari. Creștinii, înainte de toate, sunt cetățeni ai Împărăției lui Dumnezeu. Prin aceasta se împlinesc cuvintele apostolului Pavel din Romani 12:17-21: „Nu întoarceți nimănui rău pentru rău!”

În Efeseni 6:10-20, Pavel pune accent pe lupta spirituală a creștinului cu puterile



întunericului. Pentru a birui, trebuie să ne îmbrăcăm „cu toată armura lui Dumnezeu”. Apostolul nu folosește termeni legați de războaiele omenești sau bătăliile pământești, pentru că creștinii nu sunt chemați să ia parte la violență. Lupta lor este una spirituală, purtată cu armele credinței, nu cu armele războiului.

În numărul eroilor credinței din Evrei, capitolul 11, sunt incluși și unii „viteji în lupte”, precum Ghedeon, Samson și David (Evrei 11:32). Ei au avut o credință neclintită în Dumnezeu. Sunt prezentați ca eroi ai credinței, nu eroi ai războiului. Asemenea lui Rahav, care este laudată nu pentru minciuna ei, ci pentru încrederea sinceră în Cuvântul Domnului.

Până în secolul al IV-lea, așa-numiții părinți ai Bisericii – Clement Romanul, Iustin Martirul, Ignatie, Irineu, Clement Alexandrinul, Tertulian, Origene, Lactanțiu și alții – se pronunțau împotriva ideii ca creștinii să fie înrolați în armată sau să lupte pe front împotriva dușmanilor. În viziunea lor, biserica era chemată să fie pacifistă, propovăduind pacea nerăz bunătoare.

Creștinii alegeau slujirea duhovnicească, prin care îi susțineau pe împărați și se luptau cu dușmanii prin rugăciunile adresate lui Dumnezeu.

La începutul secolului al IV-lea, în timpul domniei împăratului Constantin, biserica a început să se sprijine tot mai mult pe autoritatea imperială pentru a-și atinge anumite scopuri, apelând la compromisuri mari.

La Sinodul de la Arles, în anul 314 d.H., convocat de împăratul Constantin, biserica a hotărât că oricine nu va lua arma pentru a sluji în armată va fi exclus de la Sfânta Cină. Astfel, serviciul militar a ajuns să fie considerat o datorie atât civică, precum și religioasă.

În timpul Marii Reforme Protestante din secolul al XVI-lea, Martin Luther și Jean Calvin susțineau că un creștin poate merge la război „fără a pierde mila lui Dumnezeu și viața veșnică”. Totodată, ei au dezvoltat conceptul de „război drept”, care, prin

Pentru a birui în lupta cu puterile întunericului, creștinul trebuie să se îmbrace „cu toată armura lui Dumnezeu”. Lupta este una spirituală, purtată cu armele credinței, nu cu armele războiului.

**„Advențiștii recunosc
guvernul civil ca orânduire
pusă de Dumnezeu,
dar refuză să participe
la acțiuni militare
și la vărsare de sânge,
pentru că aceasta contra-
zice învățătura lui Isus,
Prințul Păcii.”**

autorități legitime, rânduite de Dumnezeu (Romani 13:1-4), ar putea aduce pacea.

Alți reformatori mai radicali, precum Conrad Grebel, Ulrich Zwingli și Menno Simons – de la care s-au format anabapțiștii, menoniții, huteriții și alții –, promovau despărțirea bisericii de stat. Ei susțineau că statul trebuie sprijinit doar prin mijloace duhovnicești, nicidecum prin implicare politică sau prin forță militară. În viziunea lor, adevărații creștini erau „copiii păcii”.

Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea, până în anul 1862, n-a avut probleme cu serviciul militar. Însă, în martie 1863, odată cu mobilizarea din cauza Războiului Civil din SUA, problema a devenit foarte actuală: ce să facă? După multe discuții și dezbateri, s-a hotărât refuzul serviciului militar.

Baza, sau temelia, acestei hotărâri a fost nu doar practică, ci și ideologică. A participa la război însemna încălcarea Sabatului și practicarea unor obiceiuri negative, precum consumul de alcool, fumatul, jocul de cărți și înjurăturile. Dar, înainte de toate, credincioșii nu doreau să încalce porunca: „Să nu ucizi!” De asemenea, era posibilă plata unui impozit militar de 300 de dolari, care îi scutea de serviciul militar. Bisericile locale îi ajutau pe membrii mai săraci să achite această taxă.

La 2 august 1864, prin hotărârea Conferinței Generale, adventiștii de ziua a

șaptea s-au proclamat oficial ca fiind necombatanți pe motive de conștiință. La sfârșitul lunii august, conducătorul Bisericii Adventiste, John Andrews, a mers la guvernul din Washington pentru a cere statutul de neparticipare la operațiunile militare. Fără mari dificultăți, acest statut a fost acordat. Cei chemați la serviciul militar erau repartizați, în schimb, la serviciile din spitale sau în unități sanitare.

Membrii bisericii care benevol luau parte la război erau excluși din comunități. James White chiar a publicat un articol intitulat „Atenție” în revista *Review and Herald*, explicând cauzele excluderii adventiștilor din rândul membrilor bisericii: „După cum înrolarea benevolă la serviciul militar este contrară principiilor de credință și vieții practice a adventiștilor de ziua a șaptea, bazate pe poruncile lui Dumnezeu și credința în Isus Hristos, ei nu pot rămâne membri ai comunității adventiștilor.”

Adunarea anuală din mai 1865, după încheierea Războiului Civil din SUA, a înțărît poziția aproape pacifistă, subliniind că adventiștii recunosc guvernul civil ca orânduire pusă de Dumnezeu, dar refuză să participe la acțiuni militare și la vărsare de sânge, pentru că aceasta contrazice învățătura lui Isus, Prințul Păcii.

Întrebarea: „Ce trebuie să facă un adventist dacă participarea la război e obligatorie pentru toți cei recrutați, cu o singură alternativă – închisoarea sau moartea?” n-a fost discutată niciodată oficial. În timpul Războiului Civil din America, adventiștii chemați la armată puteau alege să plătească taxa militară sau să facă serviciu militar fără a purta armă.

Cu toate acestea, în scurt timp, această poziție strictă a conducerii adventiste a fost abandonată. ♡

(Va urma)

IVAN CERNUȘCA, pastor,
doctor în filozofie (Ucraina-Cernăuți)

Eveniment

CONVENȚIA NAȚIONALĂ A SPECIALIȘTIILOR ADVENTIȘTI ÎN SĂNĂTATE MINTALĂ

19–21 SEPTEMBRIE 2025

*„Știință și credință:
Provocările sănătății mintale
de astăzi!”*



În perioada 19–21 septembrie 2025 a fost organizată prima Convenție Națională a Specialiștilor Adventiști în Sănătate Mintală. Evenimentul a venit ca o împlinire a unei nevoi de mult conștientizate, aceea de a ne strânge laolaltă – psihologi, medici psihiatri, psihopedagogi și asistenți sociali – pentru a ne afirma identitatea și misiunea. Convenția a fost organizată la Centrul Adventist de Misiune și Educație Stupini de către Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea din România, prin departamentele Asociația Pastorală și Familie, coordonate de pastorul și psihoterapeutul Marius Andrei și Departamentul Sănătate, coordonat de dr. Anamaria Zafir, medic primar chirurgie cardiovasculară.

Sănătatea psihică și emoțională și starea de bine psihologic sunt tot mai valorizate în întreaga lume și se află de ani buni în centrul discuțiilor despre viitor. Pornind de la această idee și sub mottoul „Știință și credință: Provocările Sănătății Mintale de astăzi!” evenimentul a reunit 110 specialiști care, timp de două zile, au beneficiat de momente de cunoaștere și conectare, de workshopuri și de seminare pe teme de interes legate de abordarea persoanelor vulnerabile din punct de vedere emoțional. Programul a cuprins momente de devoțiune și rugăciune, dar și muzică vocală și instrumentală, iar acestea au creat o legătură între suflete, dar mai ales cu Dumnezeu.

Problemele de natură psihică și emoțională nu îi ocolesc nici pe credincioși, iar aceștia au nevoie să apeleze în siguranță la specialiști care să integreze valorile spirituale cu diverse abordări terapeutice.

Evenimentul a avut loc într-un context tot mai îngrijorător. Potrivit studiilor recente realizate de Organizația Mondială a Sănătății, Comisia Europeană, UNICEF, Institutul Național de Statistică din România și Universitatea Babeș-Bolyai, provocările cu care ne confruntăm în privința sănătății mintale sunt din ce în ce mai numeroase:

- Studiile afirmă că, în România, aproximativ 13% din populația adultă suferă de tulburări de sănătate mintală, cu o incidență tot mai mare a depresiei și anxietății. În condițiile în care OMS sugerează că peste 50% din populația lumii va suferi de o boală mintală la un moment dat în timpul vieții, iar Wittchen și colab. (2012) sugerează că aproximativ 38,2% din populația UE suferă de o afecțiune mintală în fiecare an, putem concluziona că, în România, există un nivel îngrijorător de subraportare a cazurilor de tulburări mintale, având în vedere discrepanța dintre datele naționale și cele europene sau globale.
- Depresia și anxietatea au cunoscut o creștere semnificativă în timpul pandemiei de COVID-19, reflectând o creștere globală de 25%.
- Accesul la serviciile de sănătate mintală este limitat în România, în special în zonele rurale și în rândul populațiilor vulnerabile, precum populația de etnie romă.
- Sănătatea mintală la locul de muncă rămâne o provocare, cu o prevalență ridicată a anxietății și un acces redus la servicii. În România, 47% dintre angajați raportează anxietate legată de muncă, iar 70% dintre aceștia nu au acces la servicii.
- Dintre europeni, 60% au raportat că au experimentat burnout (stare de epuizare fizică și emoțională), iar acest fenomen este mai des întâlnit la tinerii între 18 și 34 de ani (69%). Femeile (65%) sunt mai predispușe la burnout decât bărbații (54%).

Iată și câteva aspecte referitoare la situația sănătății psihice a copiilor și adolescenților:

- 36% dintre tinerii cu vârste cuprinse între 13 și 28 de ani au avut simptome de depresie, în anul 2022.
- 40% dintre persoanele evaluate cu tulburări emoționale au fost tineri cu vârste cuprinse între 19 și 25 de ani, femeile fiind, în medie, cu 56% mai afectate decât bărbații, în anul 2022.
- Peste 14 milioane de tineri din UE, cu vârste cuprinse între 15 și 29 de ani, au avut o problemă de sănătate mintală în anul 2019.
- Sinuciderea este a doua cauză de deces în rândul tinerilor din Europa, după accidentele rutiere.
- Aproape jumătate dintre tinerii din UE (49%) au declarat nevoi nesatisfăcute în materie de îngrijiri de sănătate mintală, comparativ cu 23% din populația adultă.
- Unul din zece adolescenți prezintă semne de utilizare problematică a rețelelor sociale.
- 10% până la 15% dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 6 și 11 ani au cel puțin o tulburare de sănătate mintală sau de comportament (adică tulburare de conduită, tulburare emoțională, hiperactivitate sau tulburare de atenție).
- În România, 33% dintre adolescenții cu vârste între 11 și 15 ani raportează stări frecvente de tristețe, față de media europeană de 13%. Acest lucru indică un nivel mult mai ridicat de probleme emoționale la adolescenții români. (UNICEF, 2022)
- Frecvența episodului depresiv la copii și adolescenți a crescut, în ultimii 10 ani, de la 14,3/1000 la 23,7/1000.

Cifrele acestea sunt îngrijorătoare, iar noi, ca biserică, avem nevoie să putem oferi un răspuns adecvat la problemele pe care oamenii le întâmpină. Suntem conștienți că

„Viața de terapeut este o viață pusă în slujba celorlalți, în care transcendem zilnic dorințele personale și ne întoarcem privirea spre nevoile și dezvoltarea personală a celui alt.”

problemele de natură psihică și emoțională nu îi ocolesc nici pe oamenii credincioși, iar aceștia au nevoie să apeleze în siguranță la specialiști care să integreze valorile spirituale cu diverse abordări terapeutice. Crearea unei rețele de specialiști adventiști a fost un alt beneficiu al acestei întâlniri. Iată câteva dintre mărturiile celor care au apelat la serviciile unui psiholog adventist:

- Aleg un psiholog creștin deoarece abordează problemele dintr-o perspectivă biblică.
 - Poate înțelege valorile morale și spirituale în care cred eu. Astfel mă simt mai înțeles, acceptat și cred că poate fi mai empatic cu problemele și suferința mea.
 - Într-o perioadă dificilă, când te simți vulnerabil, ai încredere mai mare într-un terapeut creștin, care știi că se lasă ghidat de Dumnezeu și de principii sănătoase. Dacă are o credință cât mai apropiată de a ta știi că nu duce discuțiile pe tărâmul unor teorii contrare Bibliei.
- Pornind de la aceste realități, specialiștii reuniți la convenție au susținut prezentări pe teme diverse, precum:
- Confluența dintre psihoterapie și spiritualitatea creștină – pastor și psihoterapeut Cristian Trenchea
 - Bullyingul în mediul creștin – o abordare psihologică – conf. univ. dr. Maria Goga

**„Isus e terapeut când ne îngăduie să schimbăm imaginea pe care o avem despre noi înșine”
(Boris Cyrulnik, *Psihoterapia lui Dumnezeu*).
Indiferent de abordarea terapeutică pe care am studiat-o și în care lucrăm, ca specialiști adventiști, îl avem ca model pe Isus.**

- Expunerea la ecrane și sănătatea psihică – dr. Loredana Catrinescu, medic psihiatru
- Psihologia biblică în viziunea lui Ellen White – o analiză teologică și psihologică comparativă – prof. dr. psiholog Alex Constantin Stamatie
- Gestionarea comportamentelor provocatoare ale copiilor în mediul creștin – dr. psihopedagog Cristina Sălăgean.

Printre invitați s-a aflat și psihoterapeut Ștefania Botez, președinte al Asociației Consilierilor Creștini din România, care a vorbit despre „Atașamentul în relații” și alături de care s-a creat o punte de colaborare și cu alți specialiști cu valori biblice.

Dincolo de statistici și analize, conferința a reamintit un adevăr simplu: „Isus e terapeut când ne îngăduie să schimbăm imaginea pe care o avem despre noi înșine” (Boris Cyrulnik, *Psihoterapia lui Dumnezeu*). Indiferent de abordarea terapeutică pe care am studiat-o și în care lucrăm, ca specialiști adventiști, îl avem ca model pe Isus.

Prezența desăvârșită a lui Isus „oglindește” și duce la conștientizarea conflictelor interioare ale cărturarilor și fariseilor. Este un ghid activ pentru Nicodim – trebuie ie să te naști din nou (vezi Ioan 3:3).

El este o persoană autentică și empatică, oferind acceptare necondiționată femeii prinse în adulter „Femeie, [...] nimeni nu te-a osândit?” (Ioan 8:10)

Scopul lui Isus pe pământ a fost descoperirea lui Dumnezeu și refacerea chipului divin în om. Păcatul a produs o afectare a relației cu Dumnezeu, a generat o relație defectuoasă cu semenii, o înstrăinare și incapacitatea de a iubi sănătos, implicit, de a construi relații sănătoase.

Care este rolul specialistului adventist?

- Reabilitarea chipului divin în om și a imaginii lui Dumnezeu;
- Vindecarea relațiilor prin refacerea unui atașament securizant;
- Împărtășirea unei perspective veșnice asupra vieții.

Dincolo de mijloacele și abordările psihoterapeutice pe care le cunoaștem și le aplicăm, avem la dispoziție rugăciunea, credința și puterea divină. „Viața de terapeut este o viață pusă în slujba celorlalți, în care transcendem zilnic dorințele personale și ne întoarcem privirea spre nevoile și dezvoltarea personală a celui alt” (Irvin D. Yalom, *Darul psihoterapiei*, p. 242).

Cea mai importantă concluzie a Convenției Naționale a Specialiștilor Adventiști în Sănătate Mintală este aceea că noi avem o misiune specială, indiferent de locul și domeniul în care profesăm. „Și toate lucrurile acestea sunt de la Dumnezeu, care ne-a împăcat cu El prin Isus Hristos și ne-a încredințat slujba împăcării” (2 Corinteni 5:18). ♦

ADINA TOMOIAGĂ,
realizator Speranța TV

BIBLIOGRAFIE:

1. Biblia
2. Irvin Yalom, *Darul psihoterapiei*, Editura Vellant, 2011.
3. Boris Cyrulnik, *Psihoterapia lui Dumnezeu*, Editura Introspectiv, 2018.
4. Dr. Hellen Lakelly Hunt, Harville Hendrix, *Spațiul dintre noi*, Editura Pagina de Psihologie, 2019.

Comentariu la ROMANI 11:15-24

Atât din punct de vedere teologic, cât și din punct de vedere omiletic, atunci când ne referim la Israel ne referim la descendenții lui Avraam pe linie genealogică, adică la Isaac, Iacov și cei doisprezece fii ai săi, care au format cele douăsprezece seminții ale poporului.

Așadar, Dumnezeu îl alege pe Avraam deoarece El știa că acesta va porunci „fiilor lui și casei lui după el să țină calea Domnului, făcând ce este drept și bine, pentru ca astfel Domnul să împlinească față de Avraam ce i-a făgăduit” (Geneza 18:19). Familia lui Avraam nu însemna doar fiul său Isaac (atunci nici nu era născut), ci familia lui Avraam era formată și din slujitorii lui, toți aceia care erau în subordinea sa, așa după cum reiese din Geneza 15:2.



Faptul că Iacov a fost preferat în locul lui Esau, întâiul născut, este un exemplu în favoarea stabilirii principiului conform căruia mântuirea depinde mai degrabă de harul și de alegerea lui Dumnezeu decât de fapte.

La Sinai, legământul nu a fost încheiat doar cu descendenții de sânge ai lui Avraam. De exemplu, Iosif a trăit restul vieții în Egipt și soția lui a fost o egipteană (Geneza 41:45). Moise s-a căsătorit cu Sefora, fata lui Ietro, preotul din Madian (Exodul 2:16-21) care s-a alăturat poporului evreu.¹ De asemenea, Caleb era chenizit (Numeri 32:12);² Rahav, o canaanită care nu l-a cunoscut pe Dumnezeu (Iosua 2:1), a fost adăugată la popor, în timp ce Rut provenea dintre moabiți (Rut 1:4). Urie a fost hitit (2 Samuel 11:3), iar David, parțial evreu (Rut 4:12). La plecarea din Egipt, „o mulțime de oameni de tot soiul” s-a alăturat poporului Israel (Exodul 12:38) și au intrat în legământ cu Domnul, la Sinai. Acesta era poporul care avea să ajungă la Sinai pentru primirea legământului lui Dumnezeu.

După ocuparea Canaanului, pe vremea lui Iosua, canaanii care nu au fost uciși au rămas împreună cu poporul evreu (Ieremia 35:1-19). Foarte mulți străini au rămas în Israel pe toată perioada monarhiei (1 Cronici 22:2), iar în Ezra 8:16-18 se vorbește despre păgâni din Imperiul Persan care au devenit evrei. Aceștia sunt cei pe care îi învăța Ezra cum să-L slujească pe Dumnezeu (Ezra 7:25).³

Apostolul Pavel a fost preocupat intens de identitatea creștină și a expus în mod

repetat, în scrierile lui, această tematică. Capitolele 9–11 din Epistola către romani continuă tema mântuirii prin credință prezentată în primele opt capitole, explicația fiind făcută acum specific lui Israel.

Pavel începe această nouă secțiune a Epistolei către romani prin exprimarea plastică a chinului său sufletesc cu privire la starea israeliților care nu l-au acceptat pe Isus ca Mesia (Romani 9:1-5). Ce se va alege de acest popor? Pavel îi recunoaște ca aparținând aceleiași spițe de neam, numindu-i pe iudei „rudele mele trupești” (Romani 9:3). În același timp, el modifică definiția normală a Israelului renunțând la o noțiune bazată pe criteriul etnic și afirmă că „nu toți cei ce se coboară din Israel sunt Israel și, măcar că sunt sămânța lui Avraam, nu toți sunt copiii lui Avraam, ci este scris: «În Isaac vei avea o sămânță care-ți va purta numele»” (Romani 9:6,7). Cu alte cuvinte, Dumnezeu îi făcuse cunoscut deja lui Avraam că, pentru moștenirea făgăduită lui, baza descendenței era una diferită de cea fizică, deoarece Ismael, întâiul născut al lui Avraam, fusese exclus de la moștenire și alungat împreună cu mama lui, Agar. Faptul că Iacov a fost preferat în locul lui Esau, întâiul născut, este un alt exemplu în favoarea stabilirii principiului conform căruia mântuirea depinde mai degrabă de harul și de alegerea lui Dumnezeu decât de fapte (Romani 9:11). Așadar, în ceea ce privește mântuirea, drumul este deschis nu doar pentru evrei, ci și pentru neevrei (Romani 9:24-26).

În scrierile lui Pavel, cea mai clară analiză cu privire la Israel este cea din Romani 11:16-24, unde Israel este comparat cu un măslin. Parabola își are corespondența în Ieremia 11:16-23, iar aici Israel este un măslin verde, care aduce rod. Cu toate acestea, Dumnezeu a ars acest măslin și i-a distrus ramurile (11:16), nu doar pentru că Israel s-a închinat lui Baal (11:17), ci și pentru că a respins slujirea lui Ieremia.

În ce privește parabola măslinului, vedem că se încadrează perfect în contextul discutat mai sus. Măslinul are o rădăcină „sfântă” (Romani 11:16) și sănătoasă, care susține și hrănește pomul (Romani 11:17-18). Unele ramuri au fost rupte⁴ din cauza necredinței (Romani 11:17). Prin contrast, alte ramuri, din măslini sălbatici, au fost „altoite” printre ramurile rămase ale pomului (Romani 11:17). Ramurile rupte, este clar, sunt cei necredincioși dintre copiii lui Israel (Romani 11:14-17).⁵ Ramurile sălbatice, evident, sunt credincioșii dintre neamuri care au fost acceptați (Romani 11:13; 11:20) cu avertizarea că nu trebuie să se mândrească din cauza aceasta și nici să disprețuiască ramurile tăiate.⁶

Pavel își exprimă speranța că *unii* dintre iudei vor fi mântuiți, idee exprimată în Romani 11:14, ceea ce înseamnă că, din perspectiva sa, nu *toți* urmau să fie mântuiți. Unele „ramuri firești” (adică iudei – Romani 11:21) au fost îndepărtate din măslin (măslinul fiind rămășița credincioasă dintre iudei – Romani 11:17), pentru ca alte ramuri, dintr-un „măslin sălbatic” (adică neevreii – Romani 11:17) să fie altoite în locul lor. Imediat, Pavel adaugă faptul că iudeii necredincioși nu sunt „pierduți o dată pentru totdeauna”: „Și chiar ei, dacă nu stăruie în necredință, vor fi altoiți; căci Dumnezeu poate să-i altoiască iarăși” (Romani 11:23). De fapt, Pavel speră ca mulți să fie altoiți din nou, vorbind în mod optimist despre acceptarea lor, asemănând-o cu învierea din morți (Romani 11:15).

De subliniat o altă idee importantă: trunchiul pe care sunt altoite ramurile sălbatice este Israelul istoric, cel care a furnizat bisericii primare contextul teologic. De asemenea, ideea altoirii aici ridică unele întrebări, deoarece Pavel se pare că nu respectă regulile agricole când spune că ramurile sălbatice au fost altoite pe trunchiul bun, dar teologii susțin ideea că această practică era folosită pentru a revigora acele

trunchiuri care nu mai aduceau rod. Teologic vorbind, este posibil ca Dumnezeu să Se fi folosit de această metodă pentru a da o viață nouă și vigoare pomului – Israel. Neamurile devin astfel o forță care revigorează Israelul și-i dă viață.⁷

Împietrirea aceasta a avut loc doar în cazul unei părți din Israel, pentru a „intra numărul deplin al neamurilor” (Romani 11:25), în rândurile Israelului. Prin urmare, avem următoarele implicații teologice: Israel nu este înlăturat, ci doar ramurile, adică cei necredincioși, ceea ce înseamnă că Israel este preferat mai departe de Domnul; ramurile altoite nu devin un nou Israel, ci ele sunt altoite la Israelul existent; apoi, evreii care au persistat în necredință nu mai fac parte din pom. Așadar, pentru Pavel, credincioșii în Isus sunt adevăratul Israel, continuarea Israelului din Vechiul Testament.

Acest pasaj evidențiază câteva idei clare. Prima este aceea că Dumnezeu nu a încetat niciodată să-i caute pe iudei. De aceea, afirmația lui Pavel de aici este un răspuns la întrebarea enunțată în introducerea capitoului 11: „A lepădat Dumnezeu pe poporul Său?” Și tot el spune: „Nu!”, explicând că împietrirea (grecescul *porosis*) este doar „parțială” și doar temporară, „până va intra numărul deplin al neamurilor”.

Ce vrea să spună Pavel prin „numărul deplin al neamurilor”?⁸ Destul de mulți înțeleg aceasta în sensul de împlinire a misiunii Evangheliei, adică răspândirea Evangheliei la toți oamenii, ceea ce implică totalitatea oamenilor de pe pământ: evrei

**Trunchiul pe care sunt
altoite ramurile sălbatice
este Israelul istoric, cel
care a furnizat bisericii pri-
mare contextul teologic.**



și neevrei. „Numărul deplin al neamurilor” se socotește doar atunci când Evanghelia este predicată peste tot. Credința lui Israel, întruchipată de Hristos, capătă aspecte universale. Vestea bună despre planul mântuirii este predicată în toată lumea, iar revenirea lui Isus este din ce în ce mai aproape. Așadar, la acest moment, mulți evrei încep să vină la Isus.

O altă problemă este dată de semnificația expresiei „tot Israelul va fi mântuit” (Romani 11:26). Ea nu trebuie luată în sen-

sul că, la sfârșitul timpului de har, printr-o lucrare divină, specială, toți evreii vor fi mântuiți fără excepție. Scriptura nu predică niciunde universalismul, nici cu privire la rasa umană, nici cu privire la vreo națiune anume. Pavel spera să-i mântuiască „pe unii dintre ei” (v. 14). Unii L-au primit pe Mesia, iar alții L-au respins, așa cum se întâmplă cu orice grup de oameni.⁹

Comentând capitolul 11 din Epistola către romani, Ellen G. White declară că va exista un timp când se va face o lucrare spe-

cială față de anumite clase de oameni care nu au fost abordate până acum. În cadrul acestei lucrări care se referă și la poporul iudeu, „cu ocazia ultimei vestiri a Evangheliei”, mulți evrei „Îl vor primi prin credință pe Hristos ca Răscumpărătorul lor. Cu ei se vor împlini cuvintele: «Tuturor celor ce L-au primit, adică celor ce cred în Numele Lui, le-a dat dreptul să se facă copii ai lui Dumnezeu» (Ioan 1:12).”¹⁰

Avem o lucrare măreață care trebuie să fie făcută în lumea noastră. Domnul a declarat că neamurile vor fi adunate, dar nu numai neamurile, ci și evreii. Printre evrei, sunt mulți care vor fi convertiți și prin care vom vedea mântuirea lui Dumnezeu înaintând ca o candelă aprinsă. Evreii se află pretutindeni și trebuie să li se vestească lumina adevărului prezent. Printre ei sunt mulți care vor veni la lumină și vor propovădui cu o putere minunată despre caracterul neschimbător al Legii lui Dumnezeu. Domnul Dumnezeu va lucra. El va face lucruri minunate în neprihănire.¹¹

Modelele dispensaționaliste susțin teologia înlocuirii, prin care Dumnezeu îl lasă pe Israel așa cum este și creează un alt copac, ceea ce înseamnă că ar exista doi ar-

**Printre evrei sunt mulți
care vor veni la lumină
și vor propovădui cu
o putere minunată despre
caracterul neschimbător
al Legii lui Dumnezeu.**

bori – Israel și biserica creștină. Dar Dumnezeu nici nu smulge și nici nu plantează alt pom, pur și simplu îl recondiționează pe cel vechi și acesta continuă să existe și să-L reprezinte pe Dumnezeu pe pământ. În final, am putea spune că, pentru Pavel, biserica este o continuare a Israelului istoric? Iar dacă lucrurile stau așa și dacă biserica urmează exemplul lui Israel, ce am putea spune despre istoria lungă și controversată a creștinătății? Ne oferă, oare, așa-numita succesiune apostolică și continuitatea instituțională mai multă siguranță decât continuitatea genetică a poporului evreu? 

VALENTIN POPESCU,
pastor Conferința Moldova

NOTE

¹ Din punct de vedere etnic, madianiții erau urmași ai lui Avraam după mai multe generații. **Madian** este fiul natural al lui Avraam, din Chetura (Gen. 25:1-2,4,6; 37:28).

² Era **chenizit**, fiindcă era fiu (urmas) al lui Chenaz, ca și Caleb (Iosua 15:17). Caleb a avut și un fiu cu numele Chenaz (1 Cr. 4:15). După cum se spune **‘ibri** („evreu”/eberit) de la Eber (Gen. 10:21), sau **yehudi** (iudeu), de la **Yehuda** (Iuda), tot așa se spune **qenizi** (chenizit), de la **Qenaz**.

³ Păgânii care s-au iudaizat trebuie să fi fost cei din zonele în care s-a extins persecuția lui Haman și apărarea iudeilor, adică în Elamul persan (în Susa și în zonele influențate), în timp ce Ezra a fost împunător să extindă instruirea în morala și legislația mozaică în marea provincie numită de babilonieni și persi Ebir-Nari (Transeufratia), ceea ce noi am numi „Cis-Efratia” (dincoace de Eufrat), adică în zona Siria-Canaan.

⁴ **ἐξεκλάσθαι** (au fost rupte, frânate/s-au rupt, frânt; aorist pasiv sau medio-pasiv). Ramurile de măslin sunt foarte dure și rezistente când sunt tinere și sănătoase, dar dacă sunt bolnave, roase de dăunători și mai uscate, sunt fragile și se frâng în furtună, sau chiar de la sine, sub propria greutate. Pot fi rupte și de pomicultor, pentru a nu împiedica rodnicia ramurilor sănătoase.

⁵ Joseph A. Fitzmyer, *Romans: A New Translation with Introduction and Commentary* (New Haven: Yale University Press, 2008.), 614.

⁶ Douglas J. Moo, *The Epistle to the Romans* (The New International Commentary on the New Testament. Grand Rapids: Eerdmans, 1996), 701-702.

⁷ A.G. Baxter and John A. Ziesler, „Paul and the Arboriculture: Romans 11:17-24”, in *Journal for the Study of the New Testament* 24 (1985) 25-27.

⁸ Termenul grecesc este **πλήρωμα** (*pléroma* – 1. plinătatea, plinul; 2. împlinirea, completarea, ceea ce completează cantitatea). Același termen se referă și la „plinătatea” iudeilor (Rom. 11:12). Prin urmare, dacă „plinătatea” iudeilor este înțeleasă ca pocăința în masă a unei generații întregi, atunci la fel s-ar înțelege și „plinătatea” neevreilor: mântuirea unei generații întregi.

⁹ Leon Morris, *The Epistle to the Romans* (Grand Rapids: Eerdmans, 1988), 420.

¹⁰ Ellen G. White, *Faptele apostolilor*, Editura Viață și Sănătate, 2014, 276.

¹¹ Ellen G. White, *Evanghelizare*, Editura Viață și Sănătate, 2008, 459.

„Dumnezeu va face TOT CE ESTE NECESAR pentru ca noi să mergem înainte”

Acceptarea unei chemări la conducerea Bisericii mondiale nu este un moment ușor, ci o experiență copleșitoare, plină de emoții și responsabilități. La cea de-a LXII-a sesiune a Conferinței Generale, desfășurată în St. Louis, Missouri, pastorul Erton Köhler a primit mandatul de a sluji ca președinte al Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea. În primul său interviu de după alegere, el vorbește despre încrederea deplină în Dumnezeu, despre dependența de rugăciune și despre viziunea sa de a păstra biserica unită și orientată spre misiune.

Justin Kim (Adventist Review): Ne aflăm la cea de-a LXII-a sesiune a Conferinței Generale, organizată la St. Louis, Missouri, după ce pastorul Erton Köhler tocmai a acceptat chemarea de a sluji în calitate de președinte al Conferinței Generale a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea la nivel mondial.

Felicitări! Nu ne putem imagina prin ce treceți în aceste momente. Cum vă simțiți?

Erton Köhler: Nu am cuvinte, dar am încredere în Domnul, deoarece știm că El este Cel care conduce această biserică. Sunt foarte sigur că Dumnezeu va face tot ce este necesar – pentru mine, pentru ceilalți conducători, dar mai ales pentru viața bisericii – pentru ca noi, în calitate de familie a bisericii, să mergem înainte.

Primul cuvânt care îmi vine în minte este „încredere”, pentru că am simțit clar că Dumnezeu ne conduce – de aceea pot să accept această chemare și pot să merg mai departe.

Al doilea este „dependență”. Sunt pe deplin conștient că depindem de Domnul. Nu știm ce ne așteaptă mâine. În cadrul unei astfel de sesiuni au loc multe reuniuni de lucru, se iau numeroase decizii și trebuie să mă implic în multe dintre ele. Nu este ușor. Însă, după cum spuneam, singura modalitate de a merge înainte este având încredere deplină în Dumnezeu.

J.K.: Cum a fost? Unde vă aflați (când ați primit vestea)? Ați primit un telefon, un mesaj, a venit cineva să vă anunțe?



*„Dumnezeu
ne conduce –
de aceea
pot să accept
această
chemare și
pot să merg
mai departe.”*

**Dacă ne întărim unitatea,
dacă putem să gestionăm
provocările legate de auto-
ritatea bisericii, de Spiritul
Profetic, de Scriptură și de
alte, atunci vom putea
să depășim multe dintre
dificultățile teologice.**

E.K.: Stăteam pe primul rând în sala principală, urmărind raportul trezorerului. Paul Douglas este colegul meu, așa că eram acolo să îl susțin și mi-a sunat telefonul. Când am văzut cine suna, am înțeles imediat ce însemna. Comitetul de propuneri m-a chemat deoparte pentru a-mi da vestea că numele meu urma să fie propus pentru funcția de președinte al Conferinței Generale [GC]. A fost un șoc imens. Deși am lucrat cu conducerea bisericii pentru a mă familiariza cu toate situațiile posibile, nu te aștepti. Când ți se întâmplă, ești șocat, iar asta ni s-a întâmplat atât mie, cât și soției și fiicei noastre (stăteam împreună). Fiica mea a început să plângă și m-a rugat să refuz, deoarece știe ce înseamnă o astfel de responsabilitate. Am fost președinte de Divizie. Nu este o sarcină ușoară.

J.K.: Un secretar nu a mai devenit președinte al bisericii din 1922. Cum credeți că vă va fi utilă experiența de secretar?

E.K.: În primul rând, experiența de conducere m-a pregătit pentru acest moment. Toți anii în care am lucrat în calitate de director de Tineret, președinte de Divizie și, în ultimii patru ani, în calitate de secretar al GC m-au întărit și m-au format să pot duce povara acestui rol.

Mă ghidează două cuvinte: slujire și misiune. Oriunde aș fi, mă consider în primul rând pastor. Nu administrator. Nu funcționar. Sunt pastor și trebuie să fiu

aproape de oameni. În calitate de pastor, trebuie să rezolv probleme și să prezidez comitete.

Al doilea cuvânt este misiune. Indiferent dacă am fost președinte de Divizie sau secretar al Conferinței Generale, lucrarea mea a fost întotdeauna centrată pe misiune.

Înțeleg puțin mai bine provocările misiunii la nivel global și îmi doresc să ne concentrăm și mai mult pe nevoia de a predica Evanghelia în întreaga lume și de a-L vedea pe Isus venind pe norii cerului.

J.K.: Vă gândiți deja la inițiative concrete pe care ați vrea să le implementați?

E.K.: Am fost ales de mai puțin de o oră. Nu am încă un proiect concret. Tot ce pot să spun este că sunt total dedicat misiunii. Ca secretar al GC, am susținut, am predicat, am promovat concentrarea asupra misiunii și nevoia ca biserica să rămână o mișcare cu scop misionar. Dar misiunea globală nu este singura noastră responsabilitate.

Trebuie să acordăm atenție și misiunii locale, lucrării în rândul credincioșilor bisericii. Avem multe proiecte și putem fi mai strategici și mai specifici în tot ce facem, însă puteți să vă așteptați la un accent puternic asupra misiunii bisericii.

J.K.: Din perspectiva dumneavoastră, care sunt cele mai mari provocări teologice cu care se confruntă Biserica Adventistă mondială?

E.K.: Nu pot să vorbesc acum despre toate provocările teologice. Îmi sunt cunoscute unele dintre ele, dar nu toate. Aș vrea însă să subliniez una: unitatea bisericii. Este o chestiune teologică, deși unii o pot vedea ca nefiind teologică.

Eu cred că toate doctrinele noastre, toate provocările de natură teologică și toate provocările legate de misiune sunt legate de unitate.

Dacă ne întărim unitatea, dacă putem să gestionăm provocările legate de autoritatea bisericii, de Spiritul Profetic, de

Scriptură și de altele, atunci vom putea să depășim multe dintre dificultățile teologice, deoarece când suntem uniți, Duhul Sfânt poate să lucreze printre noi. Iar prezența Duhului Sfânt ne poate ajuta să depășim multe dintre provocările cu care ne confruntăm. Unitatea este, cred eu, principalul aspect asupra căruia trebuie să insistăm și să lucrăm.

J.K.: În calitate de președinte, veți fi informat cu privire la numeroase provocări. Ce sfat le-ați da liderilor din întreaga lume? Pe ce vă bazați cel mai mult atunci când vă confrunțați cu provocări? Pe Scriptură? Pe rugăciune? Pe familie?

E.K.: Câte un pic din fiecare, însă, în fața unei provocări, rugăciunea ocupă primul loc. Adesea, înainte ca cineva să intre în biroul meu, petrec timp în rugăciune, cerându-I lui Dumnezeu înțelepciune pentru a aborda o situație pe care poate nu știu cum să o gestionez.

Pe primul loc este rugăciunea. Apoi caut sfatul celor cu care lucrez și al soției. Și nu în ultimul rând, îmi place să citesc Biblia și să fiu atent la ceea ce mi-ar putea spune Dumnezeu.

[Adesea, chiar în timp ce citeam, Dumnezeu] mi-a transmis multe dintre lucrurile importante pentru mine și chiar acum îmi vin în minte multe dintre ele. Pentru mine, este important, deoarece nu conduc o companie, ci biserica lui Dumnezeu. Iar acest lucru înseamnă că primul pas este să caut îndrumarea Lui, iar apoi îndrumarea celor pe care El i-a pus lângă mine. După aceea, putem să mergem înainte cu încrederea că El va conduce totul.

J.K.: Vă mulțumesc pentru timpul acordat și aș vrea să le reamintesc cititorilor noștri că reprezentanții Bisericii Adventiste la nivel mondial sunt oameni care au nevoie de sprijinul, rugăciunile și încurajarea noastră. ✎

Sursa: *Adventist Review*



Erton Köhler, președintele Conferinței Generale, predicând în cadrul Consiliului Anual 2025, Silver Spring, Maryland, Statele Unite

Familie

Probleme etice
ÎN CĂSNICIE:

Elemente de bază privind
CREȘTEREA COPIILOR (I)



Problemele etice legate de căsnicie în secolul al XXI-lea pot fi foarte diverse. Lucrarea de față va aborda într-o serie de patru articole una din aceste probleme, una considerată de un interes deosebit pentru persoanele căsătorite din zilele noastre. Și anume, provocările maritale care decurg din stiluri parentale diferite și afectează ambii soți în multe feluri. Așadar, un domeniu care poate genera dificultăți serioase, dar și satisfacție profundă în viața de cuplu, este problema parentingului¹. Această serie de articole despre parenting are două obiective. Unul dintre acestea este analizarea diferitelor aspecte ale stilurilor și practicilor parentale pe care partenerii de viață le pot adopta și modul în care acestea pot diferi, având consecințe variate atât asupra relației dintre soți, cât și asupra creșterii copiilor. Toate acestea, la rândul lor, pot ridica întrebări etice care trebuie abordate și cărora trebuie să li se dea răspunsuri pertinente, acesta fiind al doilea obiectiv al acestor articole.

Principii etice biblice pentru ghidarea creșterii și educării copiilor

Cadrul biblic în care va fi prezentată o evaluare și o descriere etică a practicilor și stilurilor parentale este alcătuit din mai multe principii. Primul este principiul unei reprezentări biblice corecte a lui Dumnezeu. Acest lucru înseamnă că părinții sunt chemați să prezinte și să reflecte cu grijă o imagine morală fidelă a lui Dumnezeu/Hristos în fața copiilor lor, manifestând totodată autoritatea divină în creșterea și educarea acestora (Geneza 18:19; cf. 1 Corinteni 11:1; Deuteronomul 11:19). Al doilea este principiul disciplinării consecutive și echilibrate. Aplicarea acestui principiu necesită continuitate, constanță și evitarea exceselor în disciplinarea copiilor (Evrei 12:6-11; cf. Proverbele 22:15; Efeseni 6:4; 1 Timotei 3:4). Al treilea este principiul receptivității parentale. Acest principiu

le cere părinților să fie disponibili să răspundă și să vină în întâmpinarea diferitelor nevoi ale copilului, în special al celor intelectuale, sociale și spirituale (Matei 7:9-11; cf. Exodul 12:26,27; 13:14,15; Deuteronomul 6:20,21). Al patrulea este principiul inducției. Acesta este complementar celui de-al doilea principiu. Adică, părinții aplică acest principiu atunci când își fac timp să ofere un „motiv” pentru cerințele și acțiunile lor disciplinare. Motivarea îi va ajuta pe copii să înțeleagă că părinții lor nu au cerințe și așteptări irezonabile (Isaia 1:18; cf. 1 Petru 3:15). Al cincilea este principiul așteptărilor și al exigenței. A cincea poruncă din Decalog exprimă exigența parentală în termeni de respect și supunere din partea copiilor lor (Exodul 20:12).

Definiții ale elementelor de bază

Este nevoie să definim ce înțelegem prin „parenting”. Termenul acesta desemnează „încercările [partenerilor conjugalii]² de a-și controla copiii și a le forma abilități sociale”³. Pentru a-i ajuta pe copii să își „formeze abilități sociale”, tații și mamele fac anumite lucruri într-un anumit mod, ceea ce poate să difere semnificativ în cazul mamei și al tatălui. Astfel, s-a sugerat că „pentru a înțelege mai bine procesul de pregătire pentru integrarea în societate, este important să se facă distincția între practicile parentale și stilurile parentale”⁴.

Pe de o parte, „practicile parentale” sunt definite în contextul dorinței părinților de a transmite copiilor lor sistemul fundamental de valori religioase și morale la care s-au angajat. De asemenea, se referă la fap-

Părinții sunt chemați să prezinte și să reflecte cu grijă o imagine morală fidelă a lui Dumnezeu în fața copiilor lor.

tul că sunt hotărâți să își vadă copiii având rezultate bune la școală. Pentru atingerea unor astfel de obiective, tații⁵ și mamele manifestă comportamente specifice, care sunt numite „practici de parenting”. Acestea sunt menite să le formeze copiilor lor abilități sociale. Adică, „atunci când își pregătesc copiii din punct de vedere social pentru a avea rezultate bune la școală, părinții ar putea adopta anumite practici, cum ar fi să facă temele împreună cu copiii lor, să le ofere acestora timp pentru citit și să participe la evenimentele școlare ale copiilor lor”⁶.

Pe de altă parte, „stilul parental” denotă „climatul emoțional în care părinții își cresc copiii. Stilurile parentale au fost caracterizate prin dimensiunile receptivității și exigenței parentale”⁷. Ultimele două concepte trebuie definite mai detaliat pentru a asigura claritatea. „Receptivitatea se referă la comportamentele parentale care încurajează în mod intenționat individualitatea, autoreglarea și încrederea în sine a copiilor lor. Aspectele receptivității parentale includ măsura în care părinții sunt atenți la copiii lor și îi sprijină”⁸.

„Exigența” a fost definită în literatura de specialitate ca fiind cerințele pe care părinții le au față de copiii lor în ceea ce privește religia, familia și societatea, „cerându-le” să se integreze în aceste trei domenii ale existenței sociale. „Aspectele exigenței parentale includ măsura în care părinții le impun copiilor așteptări legate de maturitate, le asigură supravegherea și aplică măsuri disciplinare atunci când este necesar.”⁹

Există un ultim element care trebuie definit pentru ca „imaginea parentingului” să fie pe deplin completă, și acesta este conceptul de „inducție”. Acesta se referă la „furnizarea de explicații de către părinți cu privire la acțiunile, valorile și comportamentele lor disciplinare”¹⁰. Cu alte cuvinte, ei oferă un „motiv” pentru valorile și acțiunile lor disciplinare, facilitând astfel înțelegerea și însușirea din partea copiilor.

Nu este greu de observat că, în funcție de stilurile și practicile lor parentale, soțul și soția pot prezenta un anumit grad de corespondență/similitudine sau dezacord/diferență între modalitățile materne și paterne de relaționare cu copiii lor. Întrucât corespondența și diferența pot avea efecte benefice sau, dimpotrivă, negative atât asupra relației maritale a soților, cât și asupra copiilor, trebuie mai întâi să prezentăm o descriere a stilurilor și practicilor parentale, iar apoi să analizăm consecințele acestora și, prin urmare, ramificațiile lor etice. Sarcina aceasta descriptivă a stilurilor și practicilor parentale, precum și analiza consecințelor acestora vor constitui tema articolului viitor. ♦

conf. univ. dr. ZOLTÁN SZALLÓS-FARKAS,
Universitatea Adventus din Cernica, România

NOTE

¹ Gilda Morelli, Naomi Quinn, Nandita Chaudhary, Marga Vicedo, Mariano Rosabal-Coto, Heidi Keller, Marjorie Murray, Alma Gottlieb, Gabriel Scheidecker și Akira Takada, „Ethical Challenges of Parenting Interventions in Low-to Middle-Income Countries”, *Journal of Cross-Cultural Psychology*, vol. 49, nr. 1, 2017, pp. 5–24.

² În contextul actual, globalizat și extrem de controversat, referitor la căsătorie și problemele de gen, am considerat necesar să definim exact semnificația expresiei „partener(i) marital/partener(i) conjugal”. Aceste două expresii vor fi folosite în această serie de articole pentru a desemna legământul biblic, consimțit reciproc, de angajament dintre un bărbat și o femeie de a trăi într-o relație matrimonială/de căsnicie, al cărei fundament și definiție se regăsesc în Geneza 2:24; 1:26,27; cf. Matei 19:3-6.

³ Paloma Braza, Rosario Carreras, Jose Manuel Munoz, Francisco Braza, Aitziber Azurmendi, Eider Pascual-Sagastizabal, Jaione Cardas, Jose Ramon Sanchez-Martin, „Negative Maternal and Paternal Parenting Styles as Predictors of Children's Behavioral Problems: Moderating Effects of the Child's Sex”, *Journal of Child and Family Studies*, decembrie 2013, p. 2.

⁴ Christopher Spera, „A Review of the Relationship among Parenting Practices, Parenting Styles, and Adolescent School Achievement”, *Educational Psychology Review*, vol. 17, nr. 2, 2005, p. 127.

⁵ Arianna Bentenuto și Paola Venuti, „From Supporting to Co-Parenting: The New Roles of Fathers”, *Parenting: Science and Practice*, nr. 19, 2019, pp. 30–33, au susținut un nou rol al taților pe care îl numesc co-parenting, afirmând că „există dovezi că tații joacă în egală măsură roluri timpurii și integrate în dezvoltarea copilului, în special în ceea ce privește abilitățile sociale și de comunicare” (p. 30).

⁶ Christopher Spera, „A Review of the Relationship among Parenting Practices, Parenting Styles”, p. 127.

⁷ *Ibid.*

⁸ *Ibid.*, p. 135.

⁹ *Ibid.*

¹⁰ *Ibid.*, p. 133.

*Mă sprijin pe trecut,
lucrez în prezent
pentru a crea viitorul...*

A XXIV-A CONVENȚIE ANUALĂ A CASEI DE PENSII AZȘ

În perioada 28 august – 1 septembrie 2025 a avut loc la Stupini întâlnirea anuală a pensionarilor bisericii. Ca de obicei, s-au făcut toate pregătirile, în așa fel încât șederea să fie cât mai plăcută și folositoare. Au prezentat devoționale Teodor Huțanu, Ioan Câmpian-Tătar, Robert Mandache și Lucian Cristescu. Programul a fost îmbogățit prin predicile directorului Casei de Pensii, Ioan Feier, trezorierul Uniunii, și a președintelui Uniunii, Aurel Neațu. Ceea ce a făcut ca întâlnirea să fie deosebit de plăcută a fost participarea activă a corului veteranilor, a poeziilor producție proprie a unora dintre participanți și nelipsitele piese instrumentale. Programul a culminat cu o întâlnire finală sâmbătă seara, mediată de Ioan Buciuman, ocazie de experiențe și părtășie.



Cu această ocazie a fost ales comitetul de conducere al pensionarilor pentru următorii doi ani: Pavel Burlacu – președinte, Iosif Suciu – secretar, Pavel Memete – trezorier, Gelu Panait – reprezentant TESA, Silvia Stoica – reprezentanta moștenitorilor, precum și reprezentanții Conferințelor.

Ar fi multe de povestit despre această întâlnire, dar am ales să adresez câte o întrebare unora dintre participanți, care să ofere ocazia unor gânduri folositoare întregii biserici.

Gânduri care pun pe... gânduri

Frate Viorel Roșca, sunteți cel mai în vârstă dintre pastorii adventiști din România (născut la 01.07.1927). Cum ați văzut Biserica Adventistă din România pe parcursul a aproape o sută de ani?

Viorel Roșca: M-am născut într-o familie de pionieri ai bisericii din România, am trăit ca tânăr perioada de înflorire a bisericii de după Primul Război Mondial. Erau atunci niște conducători înțelepți, erudiți și devotați și laici care s-au implicat total în vestirea Evangheliei. Am trăit cu speranță perioadele grele ale dictaturii regale, a legionarilor, ca și a dictaturii militare și toată perioada războiului.

După Al Doilea Război Mondial a fost o nouă perioadă de înflorire de scurtă durată, în care s-a manifestat aceeași colaborare între pastori și laici. Apoi a venit lunga perioadă întunecată a comunismului cu toate provocările lui, dar biserica a mers înainte. După Revoluție a fost din nou o perioadă

de înflorire generală, apoi, treptat-treptat, mi se pare că trăim o perioadă de stagnare, deși se pot observa mici licăriri ce sper să se transforme în lumini care să umple România.

Cum simte un pastor care are deja zece ani de activitate ca pensionar că își va încheia biserica misiunea sa?

Eugen Baci: Consider că noi, pensionarii, avem o lucrare specială de îndeplinit. Experiența, abilitățile acumulate și în dezvoltare, bine folosite, pot fi factori importanți pentru încurajarea membrilor de a duce cu dedicare solia adventă la rude, prieteni, vecini, în țări străine etc., pentru ca orice om să fie avertizat, lucrarea să se încheie și Domnul să vină să ne ia acasă.

Care considerați că este cea mai valoroasă contribuție a pastorilor pensionari la împlinirea de către biserică a misiunii sale?

Pavel Burlacu: Consider că pastorii pensionari, prin bogăția de experiențe acumulate în anii de slujire, aduc plusvaloare în promovarea misiunii bisericii. Ei îi pot ajuta pe slujitorii mai tineri, cât și bisericiile mai mici, însuflând curaj și transmițând idei practice de misiune, împreună cu strategii de evitare a ineficienței prin predicarea doar de la amvon. În acest sens, Biblia și Spiritul Profetic reiterează puternic colaborarea bătrânilor cu tinerii, în efortul de îndeplinire a misiunii noastre. (Vezi Maleahi 4:6 și Ioel 2:14.)





De ce este importantă studierea istoriei poporului Israel pentru Biserica Adventistă din România?

Traian Aldea: Poporul Israel a fost poporul lui Dumnezeu până la Isus Hristos. Istoria lor este sfântă, pentru că prezintă intervenția lui Dumnezeu în favoarea lor. Biserica Adventistă este poporul lui Dumnezeu din prezent și suntem în pericol să repetăm greșelile lor. Studiul istoriei are scopul să învățăm din greșelile altora pentru a nu le repeta. Cei 40 de ani în pustie au fost din cauza murmurărilor, a răzvrătirilor și a necredinței. Ellen G. White spune că aceleași păcate întârzie intrarea în Canaanul ceresc. Iată de ce trebuie să cunoaștem istoria poporului Israel.

Care sunt provocările teologice actuale în Biserica Adventistă mondială și care sunt cele specifice în biserica din România?

Florin Lăiu: Provocările teologice nu sunt aceleași în California, în Federația Rusă și în Papua. Una din provocările teologice universale de care suntem conștienți este mișcarea antitrinitară, iar o altă provocare de care nu suntem conștienți la nivel popular este nevoia unei teologii unitare a interpretării Bibliei și a Spiritului Profetic. De aceasta depind multe altele.

În Biserica din România, provocările teologice cunoscute sunt mișcarea antitrinitară, abuzarea mesajului de la Minneapolis și pierderea încrederii în istoricitatea și autoritatea Bibliei.

Cum apreciați evoluția muzicii de închinare în biserica din România și care credeți că este rolul ei în împlinirea misiunii bisericii?

Iosif Suci: Datorită accesului la căile de comunicare moderne a crescut și accesul la diferite categorii și stiluri de muzică în biserică. Acest lucru a provocat câteva atitudini față de muzica din Biserica Adventistă: 1. Calitatea muzicii. 2. Calitatea interpretării. 3. Accesul mai multor stiluri agreeate de cântăreți. 4. S-a accentuat promovarea unor extreme de tip conservator sau libertin. 5. Acceptarea unor piese muzicale de origine necunoscută (păgâne, spiritiste, New Age) după criterii subiective de apreciere, pierzându-se astfel rostul și rolul imnurilor de laudă.

Care este rolul poeziei adventiste românești în îndeplinirea misiunii bisericii?

Daniel Geantă: O parte importantă a Scripturii e poezie. Cartea lui Iov, Psalmii, Cântarea lui Moise, Cântarea Mariei, a Deborei, în Noul Testament, 1 Corinteni 13 (de o frumusețe incomparabilă). Dumnezeu a ales calea poeziei ca să ajungă la sufletul omului. Eu cred că poezia de calitate este un mijloc prin care Dumnezeu lucrează ca să ne întoarcă la Sine.

Care considerați că trebuie să fie ponderea activităților sociale în planurile bisericii pentru împlinirea misiunii sale?

George Uba: Orice acțiune socială inițiată de un creștin este o misiune spirituală

„A oferi o măsură dublă
sau triplă binefacerii,
în raport cu mărturia verbală,
este rețeta pentru
a înnobila și a trezi
încredere în Dumnezeu.”

prin care Dumnezeu devine, explicit sau implicit, tot mai clar și prezent în inimile oamenilor, în nevoile lor fizice și spirituale. Ponderea acțiunilor de bunătate vizibilă dă autoritate morală și credibilitate celui ce le făptuiește. Asemenea Domnului Hristos, a oferi o măsură dublă sau triplă binefacerii, în raport cu mărturia verbală, luminată de fapta bună, este rețeta pentru a înnobila și a trezi încredere în Dumnezeu.

Care este rolul centrelor de sănătate în împlinirea misiunii Bisericii Adventiste din România?

Costel Iosub: Iată mărturia unei paciente de la Centrul de Sănătate Podiș:

„Am venit cu dureri sufletești și trupești, dar plec alinată. Peste tot am putut vedea frumusețe sufletească, dedicare, omenie, credință, dragoste și credincioșie pentru mărețul Său Nume: medici, asistenți, terapeuți, doamnele ce au trudit la bucătărie, care ne-au delectat și învățat cu delicatețe, cele care s-au îngrijit de confortul și curățenia acestui așezământ, amabilul personal de la recepție, personalul auxiliar care ne-a oferit confortul tehnic și, nu în ultimul rând, conducerea, cu atitudinea atentă în toate aspectele.

Eu am venit aici sărăcită și zbuciumată de vânturile vieții, dar plec îmbogățită și inițiată în multe planuri ale vieții.”

Care este rolul școlilor adventiste în îndeplinirea misiunii Bisericii AZȘ din România în actualul context?

Constantin Popescu: Școlile adventiste din România reprezintă o continuă provo-

care pentru biserică. În ceea ce privește rolul acestora, ele pot avea un rol decisiv atât în ce privește situația actuală, dar mai ales cea viitoare. Acestea pot asigura resursa umană, atât în ce privește membrii bisericii și slujbașii ei, cât și la nivelul pastoral și administrativ al organizației.

Problema majoră cu care se confruntă biserica, atât la nivel local, cât și la alte niveluri, este lipsa de oameni pregătiți profesional și spiritual, care poate avea o rezolvare prin experiența și pregătirea oferite în școlile adventiste.

Cum credeți că poate biserica să-și împlinească misiunea și față de persoanele din categoriile superioare ale societății românești de astăzi?

Virgil Peicu: Cred că mai întâi prin a promova sistemul nostru de educație, care să devină competitiv, apoi deschizând posibilitatea pentru tinerii neadvențiști de a învăța în instituțiile noastre. Să încurajăm producerea unei literaturi accesibile și atractive pentru cei de alte religii, și în special pentru secularizați. Și, nu în ultimul rând, încurajându-i pe tinerii noștri să-și pună cele mai înalte ținte intelectuale și să devină astfel capabili, prin slujbe și misiune, să lucreze în toate domeniile înalte și importante ale societății. Nu în ultimul rând, avem nevoie de ploaia târzie, care ne va face în stare să găsim și alte metode de a ajunge cu Evanghelia la aceste categorii speciale, precum și la evrei.

Care considerați că sunt modalitățile practice de abordare a imigranților aflați în România?

Emilian Niculescu: În privința aceasta, biserica mondială este dotată cu tot instrumentarul necesar pentru a-și îndeplini misiunea. Există o serie de programe ale bisericii, dezvoltate în timp, adaptate după specificul diferitelor culturi și categorii de oameni. Pe de altă parte, este evident că

imigranții au nevoi mari, născute chiar din statutul lor de străini într-o țară străină.

Convingerile noi, practicile noi se cum-pără doar cu prețul vânzării convingerilor și practicilor greșite. Se știe atât de bine că dificultatea cea mare nu este atât de mult învățarea de lucruri noi, ci dezvățarea. Dar pentru cel sincer, doritor, totul este posibil cu ajutorul Duhului lui Dumnezeu.

Care credeți că poate fi rolul specific al pas-torilor pensionari în înviiorarea vieții spiritu-ale a Bisericii Adventiste din România?

Pavel Memete: Pastorii pensionari nu re-prezintă doar o „istorie vie” a bisericii, ci și un rezervor de experiență, echilibru și înțelepciune spirituală. Ei pot fi „părinți spirituali” dacă sunt încurajați, implicați și apreciați. Ei pot să ofere mentorat pentru pastorii tineri. În predicarea și mărturia lor, au credibilitatea vârstei și a unui drum lung cu Dumnezeu. Ei pot fi străjeri spiritu-ali, observând pericolele și chemând bise-rica la redeșteptare și reformă. Ei pot ajuta biserica să-și păstreze identitatea în fața pericolelor de tot felul. Ei se pot implica în proiecte speciale de misiune.

Care considerați că poate fi contribuția spe-cifică a pastorilor pensionari în împlinirea misiunii Bisericii Adventiste din România în condițiile crizelor actuale?

Ioan Feier: Misiunea primordială a biseri-cii este de a face ucenici din toate neamuri-le, misiune la care pastorii pensionari sunt parte activă și necesară pentru Biserica Ad-ventistă din România. Acesta nu este doar un deziderat, ci îl văd împlinindu-se prin sprijinul pe care îl oferă în comunitățile locale. Se observă din partea lor dorința sinceră de a promova stabilitatea spirituală autentică și unitatea în slujire și principii.

Dar una dintre cele mai puternice arme în mijlocul crizei actuale, determinate de secularism, este rugăciunea. Iar genun-chiul plecat al celui plin de experiență este

un model demn de urmat pentru pastorul tânăr. Pastorul devotat nu își încheie acti-vitatea odată cu pensionarea, ci și-o conti-nuă prin împlinirea misiunii la care a fost chemat.

După puținul timp petrecut cu pastorii pen-sionari, ce ați vrea să le transmiteți pastori-lor care sunt în activitate?

Aurel Neațu: Dacă m-aș gândi la ceva pen-tru pastorii activi, în mod deosebit pentru generația tânără, am sentimentul că mulți dintre ei renunță prea ușor atunci când dau de greutate, fie în biserici, fie în plan familial, unii renunță chiar la pastorație. Mă gândesc că avem nevoie să ne încredem mai mult în Dumnezeu, în puterea Lui, în înțelepciunea Lui, în hotărârile pe care El le ia cu privire la noi, în lucrurile pe care le îngăduie în viața noastră, chiar vorbind despre suferință, despre încercări. Cred că experiențele cu Dumnezeu sunt cele care ne fac mai puternici.

Cumva le-aș transmite pastorilor actu-ali să aibă mai multă răbdare cu Dumnezeu și să-și construiască propria relație cu El, să aibă experiențe cu Dumnezeu pentru ca atunci când sunt încercați să poată să mear-gă mai departe cu mai multă îndrăzneală, cu mai multă determinare, pentru că vre-murile de acum cer astfel de oameni, pas-tori încercați care au o relație foarte bună cu Dumnezeu și care nu dau înapoi atunci când sunt provocați, atunci când sunt pro-bleme la nivelul bisericilor locale. ♣

VALERIU PETRESCU, pastor pensionar

**„Să ne încredem mai mult
în Dumnezeu, în puterea
Lui, în înțelepciunea Lui,
în lucrurile pe care le îngă-
duie în viața noastră.”**

Tineret

CĂRĂRI

vechi... sau noi?





Așa vorbește Domnul: „Stați în drumuri, uitați-vă și întrebați care sunt cărările cele vechi, care este calea cea bună: umblați pe ea și veți găsi odihnă pentru sufletele voastre!” (Ieremia 6:16)

Mult râvnita odihnă pare încă departe. A fost mereu la îndemâna înaintașilor noștri evrei, dar a rămas un vis neîmplinit pentru că „ei totdeauna se rătăcesc în inima lor. N-au cunoscut căile Mele!” (Evrei 3:10). Iar noi, cei peste care a venit sfârșitul veacurilor, încă visăm încercând tot felul de cărări, cu speranța că o vom găsi pe cea bună și eficientă.

Statornicie și inovație

Asemenea oricărei realități, religia trebuie supusă și ea evaluării obiective, pentru a vedea eficiența, utilitatea și relevanța ei. Derulând acest proces, pe lângă multe beneficii evidente, rămâne mereu o senzație de „neterminat”, așteptând *ceva* mai mult decât este. Iar acest *ceva* sapă tot mai mult o prăpastie între generații, care ajung să nu se mai sincronizeze și să meargă pe drumuri diferite, căutându-l.

Generațiile cu experiență (bunici și părinți), care au avut momente de glorie și apropiere de „odihnă”, încearcă să insereze pe drumul celor mai tineri semnele de circulație care i-au condus pe ei, militând pentru statornicie în ce e vechi și testat. E natural și logic dacă, în goana vremii, nu ar interveni atât de multe schimbări în mentalul uman.

Generațiile mai fragede (copii și tineri) au înflăcărare și entuziasm, purtând dezechilibrul unei lumi noi, mai performantă, mai atractivă și mai actuală. Fiind echipați cu un set de informații fără precedent, accentul cade pe inovație. Uneori se schimbă doar interfața (în cazul moștenirilor care se consideră că merită păstrate), iar alte ori sunt abandonate vechile construcții pentru a face loc unor idei originale. Fiecare schimbare de acest fel înseamnă o rană pe sufletul celor cu experiență. Important de



menționat: în urmă cu mai mulți ani, cei cu experiență de azi au fost la rândul lor frazezi și nerăbdători să schimbe lucruri.

În felul acesta, în loc să le ofere un teren comun de părtășie și împlinire, religia îi plasează în lumi diferite pe părinți și pe copii.

Izvoare astupate

Avraam a avut mare grijă să transmită valorile cerului moștenitorului său.

Isaac a mers alături de Avraam pe drumul renunțării la sine, fiind foarte receptiv la disciplina spirituală a tatălui. După moartea tatălui său, Isaac preia itinerarul care trebuia să îl facă și pe el o binecuvântare pentru toată lumea. Dar se lovește de o realitate cruntă: „Toate fântânile pe care le săpaseră robii tatălui său pe vremea tatălui său, Avraam, filistenii le-au astupat și le-au umplut cu țărână” (Geneza 26:15).

Fântânile erau sursa vieții. Odinioară, când se oprea într-un loc nou, Avraam zidea un altar și săpa o fântână. Altarul era locul de închinare – cel mai important, iar fântâna era răspunsul lui Dumnezeu – sursa binecuvântării. O religie fără binecuvântare, fără miracol, este nu doar inutilă, ci și absurdă.

Isaac știa că fără apă nu poate trăi. Dar, înainte să administreze moștenirea trecută în uitare a tatălui, are grijă să îi calce pe urme în alte aspecte. Locul ales: Gherar. Nu era încă născut când Avraam a trecut prin același loc. Dar atât tatăl, cât și fiul cad în aceeași capcană: Sara, respectiv, Rebeca le „devin” surori, iar ei, niște fricoși necredincioși.

Atenție! Copiii merg pe urmele părinților și pe cărările pe care aceștia s-au pierdut. Empatia înainte de condamnare e rară astăzi. Cei mari uită prea ușor că au

fost mici, slabi, nehibzuiți, îndrăzneți și visători.

Isaac revine pe drumul cel bun și începe să dea valoare moștenirii primite de la tatăl său: sapă din nou fântânile și, foarte frumos, le dă același nume. Abia apoi primește binecuvântarea confirmării: „Eu sunt Dumnezeu tatălui tău, Avraam; nu te teme, căci Eu sunt cu tine. Te voi binecuvânta...” (Geneza 26:24).

Cărările vechi

„Nimeni să nu caute să înlăture temeliile credinței noastre – temeliile care au fost puse la începutul lucrării noastre, prin cercetarea cu rugăciune a Cuvântului și prin descoperire” (Ellen G. White, *Mărturie pentru comunitate*, vol. 8, p. 296).

Studiul Scripturii, rugăciunea și descoperirea (cu valențe profetice) sunt cărările

Întâlnirile tinerilor din Transilvania de Nord sunt ocazii de închinare și mărturisire, prin rugăciune și împărtășirea credinței cu trecătorii – astfel, altarul și fântânile prind viață, precum credința noastră.

vechi – fântânile astupate de filistenii din biserică și din afara ei – pe care părinții și copiii se pot întâlni, chiar dacă gândesc sau vorbesc diferit. ♡

ADRIAN DORGO, directorul Departamentului Tineret, Conferința Transilvania de Nord



ANTIBIOTICELE ȘI MICROBIOMUL UMAN: *ce se întâmplă în interiorul tău când iei un antibiotic*

Statistic, la nivel global, consumul de antibiotice rămâne unul foarte ridicat: în 2023 s-au consumat în jur de 49,3 miliarde de doze de antibiotic zilnic, aproximativ 17 doze la 1.000 de locuitori per zi. În România, datele statistice sunt și mai alarmante pentru anul 2023, consumul de antibiotice la 1.000 de locuitori per zi situându-se la 27,4 doze, ceea ce a plasat țara noastră pe primul loc în Uniunea Europeană la consumul de antibiotice per locuitor.



Ce sunt antibioticele și la ce sunt de folos? Din punct de vedere medical sunt definite ca substanțe naturale, semisintetice sau sintetice, care au capacitatea de a opri creșterea bacteriilor (efect bacteriostatic) sau de a le distruge (efect bactericid), fără a afecta în mod direct celulele gazdă (corpul uman). Ele reprezintă una dintre cele mai importante descoperiri medicale ale secolului XX, transformând boli mortale în afecțiuni tratabile, permițând intervenții chirurgicale complexe sau efectuarea de transplanturi de organe.

Totuși, istoria lor are două fețe: succesul uriaș și pericolul rezistenței bacteriene, pericol care ne obligă să le folosim rațional și să căutăm permanent noi soluții. În decurs de un secol, antibioticele au transformat medicina modernă și ne-au prelungit viața cu peste 20 de ani, salvând milioane de oameni pe întreg globul.

Însă nu toate antibioticele sunt la fel: spectrul (cât de multe specii de bacterii atacă), durata tratamentului și modul administrării influențează gradul de perturbare pe care îl au asupra corpului uman. Antibioticele cu spectru larg produc, în general, efecte mai pronunțate asupra microbiotei decât cele cu spectru îngust. De asemenea, tratamentele repetate sau pe termen lung au efecte cumulative (potențial adverse/negative). Reducerea folosirii nejustificate este esențială pentru protejarea microbiotei și prevenirea rezistenței la antibiotice.

Totuși, dacă ai o infecție bacteriană și medicul ți-a prescris un antibiotic, trebuie să-l iei. Însă un lucru de care trebuie să ținem cont cu toții este influența nefastă asupra microbiomului intestinal a abuzului de antibiotice, în special în situațiile în care nu este necesară administrarea lor – de exemplu, antibioticele nu au efect în cazul infecțiilor virale, cum sunt majoritatea formelor de răceală care pot provoca secreții nazale abundente (rinoree), dureri de gât (odinofagie), febră sau chiar tuse.

Și cum am aflat că doar infecțiile de origine bacteriană necesită tratament cu antibiotice, hai să vedem ce sunt de fapt aceste bacterii de care ne temem și pe care încercăm cu orice preț să le anihilăm.

Bacteriile sunt organisme microscopice unicelulare care pot fi găsite în mediul înconjurător. Ele sunt extrem de diverse din punct de vedere genetic și morfologic, ceea ce înseamnă că există o varietate enormă de tipuri de bacterii. Majoritatea sunt inofensive sau chiar benefice (da, da, ai citit corect!), jucând roluri vitale în ecosistemele naturale și în organismele vii. „Bacteriile bune” sunt esențiale pentru sănătatea noastră. Ele pot ajuta la reglarea imunității, protecția împotriva bacteriilor dăunătoare, menținerea integrității peretelui intestinal sau la digestie, producând enzime care descompun alimentele, contribuind astfel la absorbția nutrienților. De asemenea, unele bacterii bune pot ajuta la producerea vitaminelor în intestine, precum vitamina K și unele vitamine din complexul B. Mai mult, bacteriile benefice sunt implicate în menținerea echilibrului florei microbiene în diverse medii, cum ar fi solul și apa. Există însă și „bacterii rele” sau nocive (dăunătoare), care pot provoca boli și afecțiuni atunci când intră în organism și se înmulțesc în mod necontrolat. Aceste bacterii patogene pot provoca diverse infecții (la nivelul tractului respirator sau urogenital, la nivel digestiv și cerebral, sau chiar infecții la nivelul pielii). În plus, pot produce toxine care pot cauza simptome neplăcute și pot pune în pericol viața.

Reducerea folosirii nejustificate este esențială pentru protejarea microbiotei și prevenirea rezistenței la antibiotice.

În general, majoritatea bacteriilor patogene sunt într-un echilibru natural în mediu și nu provoacă îmbolnăviri atâta timp cât sistemul imunitar este sănătos și capabil să le facă față. Acolo unde apare un dezechilibru la nivelul florei intestinale (disbioză), sau sistemul imunitar este slăbit, ori bacteriile patogene intră în organism în cantități mari sau printr-o tulpină agresivă, bacteriile nocive devin o problemă și se recomandă folosirea antibioticelor pentru anihilarea infecției.

Multă vreme, cercetătorii s-au focalizat doar pe bacteriile dăunătoare, fără să acorde prea multă atenție celorlalte. Când înghiți un antibiotic, el pătrunde în tractul tău digestiv, fiind digerat și absorbit de organism la fel cum sunt absorbiți nutrienții din mâncare. Apoi se deplasează în corp până în zona infectată. Însă este absorbit în organism prin tractul digestiv, metabolizat în ficat și excretat prin rinichi, dar unul din efectele sale secundare este că influențează semnificativ și bacteriile intestinale care, așa cum ziceam mai sus, majoritatea au rol benefic pentru organismul nostru.

Bacteriile intestinale pot avea nevoie de luni întregi pentru a-și reveni la echilibrul lor natural, astfel că, administrarea excesivă și inutilă de antibiotice ucide multe bacterii intestinale, iar microbiomul poate avea nevoie și de șase luni pentru a se reface.

Ar mai fi un aspect important de luat în seamă: efectul antibioticelor asupra microbiomului copiilor. Studii observaționale și experimentale sugerează că expunerea la

antibiotice în primii cinci ani de viață poate influența riscul de a dezvolta obezitate, astm bronșic, boli autoimune, anxietate și chiar depresie mai târziu în viață.

Iar în cazul adulților de vârstă mijlocie, folosirea pe termen lung a antibioticelor este asociată cu deteriorarea memoriei, a vitezei de gândire și a puterii de concentrare, chiar și după șapte ani de la utilizare. Dovezile nu demonstrează mereu o cauzalitate directă, dar mecanismele biologice plauzibile – modificarea metaboliților microbieni, inflamația cronică, programarea imunitară – susțin aceste legături.

Probabil că te întrebi ce este acest microbiom de care am tot amintit. Ei bine, microbiomul uman reprezintă totalitatea microorganismelor (bacterii, virusuri, ciuperci, arhee) și a materialului lor genetic (ADN/ARN) care trăiesc în și pe corpul nostru.

Se estimează că un adult are aproximativ 30-40 de trilioane de bacterii, un număr comparabil cu cel al celulelor umane, iar materialul genetic al microbiomului este de peste 100 de ori mai vast decât genomul uman. Practic, fiecare dintre noi este „gazda” unei adevărate comunități microscopice.

Avem microbiom la nivel intestinal (în special la nivelul colonului – cel mai bogat și mai studiat, conținând trilioane de bacterii), la nivelul pielii (ne protejează împotriva patogenilor), la nivelul cavității bucale și al căilor respiratorii (cu rol în echilibrul local și sănătatea dinților/gâtului) și la nivelul tractului urogenital (important în sănătatea femeilor).

Altfel spus, microbiomul este un „organ invizibil”, un ecosistem intern care ne influențează digestia, imunitatea, metabolismul și chiar sănătatea psihică. Echilibrul lui este esențial pentru sănătate, iar factori precum dieta, antibioticele, stresul sau stilul de viață îl pot modifica.

Așa că, pentru un microbiom sănătos și echilibrat, iată câteva principii de urmat: folosește responsabil antibioticele (doar

**Administrarea excesivă
și inutilă de antibiotice
ucide multe bacterii
intestinale, iar microbi-
omul poate avea nevoie
și de șase luni pentru
a se reface.**



când sunt prescrise de către un medic, în caz de infecții de origine bacteriană, și nu pentru orice viroză obișnuită), alege antibioticul conform antibiogramei efectuate, pe o durată minimă eficientă, consumă probiotice și alimente care sprijină refacerea florei intestinale (există dovezi că unele tulpini de probiotice, precum *Saccharomyces boulardii* reduc riscul de diaree asociată antibioticelor, iar alimentele fermentate și fibrele pot sprijini refacerea diversității microbiene), adoptă un stil de viață sănătos (dietă bogată în fibre, somn de 7-8 ore pe noapte, activitate fizică zilnică) și redu consumul de medicamente inutile care influențează microbiota (precum inhibitori de pompă de protoni).

Antibioticele sunt arme prețioase, dar, folosite în exces, distrug flora intestinală și favorizează rezistența bacteriană, iar microbiomul tău va fi afectat. Nu uita, în spațele fiecărui om sănătos stă un microbiom echilibrat. Ai grijă de microbiomul tău, și el va avea grijă de tine! 🍌

BRÎNDUȘA PETCARIU,
medic primar neonatolog

Bibliografie

1. „Bacteria: Definition, Types, Benefits, Risks & Examples.” Cleveland Clinic, 2016, my.clevelandclinic.org/health/articles/24494-bacteria. Accesat la 30 septembrie 2025.
2. Rasmussen, S.H., Shrestha, S., Bjerregaard, L.G., Ångquist, L., Baker, J.L., Jess, T., ... & Sørensen, T.I.A. (2018). Antibiotic exposure in early life and childhood overweight and obesity: A systematic review and meta-analysis. *Diabetes, Obesity and Metabolism*, 20(6), 1508–1514. <https://doi.org/10.1111/dom.13230>. Accesat la 30 septembrie 2025.
3. Browne, A.J., Chipeta, M.G., Haines-Woodhouse, G., Kumaran, E.A.P., Hamadani, B.H.K., Zarea, S., ... & Hay, S. I. (2021). Global antibiotic consumption and usage in humans, 2000–18: a spatial modelling study. *The Lancet Planetary Health*, 5(12), e893–e904. [https://doi.org/10.1016/S2542-5196\(21\)00280-1](https://doi.org/10.1016/S2542-5196(21)00280-1). Accesat la 30 septembrie 2025.
4. <https://antibiotic.ecdc.europa.eu/en/european-antibiotic-awareness-day-eaad-2024>. Accesat la 30 septembrie 2025.
5. Luchen, C.C., Fouladi, F. & Mutlu, E.A. (2023). Impact of antibiotics on the gut microbiome composition and resistome. *Current Opinion in Gastroenterology*, 39(2), 91–99. <https://doi.org/10.1097/MOG.0000000000000879>. Accesat la 30 septembrie 2025.
6. Fleming-Dutra, K.E., Hersh, A.L., Shapiro, D.J., Bartoces, M., Enns, E.A., File, T.M., ... & Hicks, L.A. (2016). Prevalence of inappropriate antibiotic prescriptions among US ambulatory care visits, 2010–2011. *JAMA*, 315(17), 1864–1873. <https://doi.org/10.1001/jama.2016.4151>. Accesat la 30 septembrie 2025.
7. McFarland, L.V. (2010). Systematic review and meta-analysis of *Saccharomyces boulardii* in adult patients. *World Journal of Gastroenterology*, 16(18), 2202–2222. <https://doi.org/10.3748/wjg.v16.i18.2202>. Accesat la 30 septembrie 2025.
8. Valdes, A.M., Walter, J., Segal, E. & Spector, T.D. (2018). Role of the gut microbiota in nutrition and health. *BMJ*, 361, k2179. <https://doi.org/10.1136/bmj.k2179>. Accesat la 30 septembrie 2025.
9. Dr. Leeming, E., „Genius Gut: The Life-Changing Science of Eating for Your Second Brain”, Ed. Penguin Books Ltd, July 25, 2024.

„VIS DE COPIL” – *prima tabără ADRA pentru elevii din Oltenia, o vacanță care a transformat visurile în realitate*

În perioada 19–22 august 2025, la Centrul de Tineret Sătic, din județul Argeș, s-a desfășurat prima ediție a taberei „Vis de Copil”, un eveniment de suflet la care au participat 52 de copii defavorizați, înscriși în proiectul ADRA „Vreau la școală!” din zona Oltenia.

Tabăra organizată de ADRA România în parteneriat cu Biserica Adventistă de Ziua a Șaptea – Conferința Oltenia a fost gândită nu doar ca o simplă vacanță, ci ca o adevărată oportunitate de a transforma un vis în realitate. Pentru mulți dintre copii, aceasta a fost prima experiență de tabără, prima ocazie de a descoperi frumusețea naturii montane, de a lega prietenii noi și de a se bucura de activități educative și recreative într-un cadru sigur și prietenos.

Programul taberei a inclus jocuri de echipă, activități sportive, drumeții, ateliere creative și momente spirituale, toate menite să le ofere copiilor încredere în propriile forțe și să le întărească dorința de a învăța și de a merge mai departe pe drumul educației. Atmosfera de bucurie și recunoștință a fost completată de implicarea voluntarilor și a echipei de coordonare, care au dăruit timp, energie și dragoste pentru ca fiecare copil să se simtă valorizat și apreciat.

Prin această inițiativă, ADRA România a dorit să răsplătească eforturile și rezultatele excepționale obținute de elevi în anul școlar 2024–2025, arătându-le că munca lor este recunoscută și că educația reprezintă cheia unui viitor mai bun. Tabăra „Vis de Copil” a devenit astfel un simbol al speranței și al solidarității, demonstrând că atunci când comunitatea se unește pentru o cauză nobilă, visurile celor mici prind viață, iar impactul asupra destinelor lor este profund și de durată.

„ADRA România adresează mulțumiri sincere voluntarilor și sponsorilor care au făcut posibilă organizarea Taberei „Vis de Copil” din Sătic, județul Argeș. Prin sprijinul oferit, copiii s-au bucurat de momente de bucurie, au legat prietenii valoroase și au avut parte de experiențe care le-au susținut dezvoltarea personală și formarea caracterului într-un mediu sigur, prietenos și călăuzit de principii creștine. Fiecare gest de implicare a fost o dovadă vie a solidarității

și a iubirii față de aproapele, transformând visurile în realitate. Vă mulțumim pentru dedicarea și generozitatea cu care ați ales să faceți parte din această lucrare”, a declarat Robert Georgescu, director executiv ADRA România.

„În perioada 19–22 august, Centrul de Tineret din Sătic a găzduit Tabăra „Vis de Copil”, un eveniment dedicat copiilor din proiectul educațional „Vreau la școală!”, derulat în Conferința Oltenia. Peste 50 de participanți au trăit patru zile pline de experiențe care au îmbinat recreerea cu

dezvoltarea personală. Programul a fost variat: drumeții montane, aventuri pe tiroliană, ateliere practice și activități de mentorat. Copiii au descoperit astfel nu doar frumusețea naturii, ci și importanța colaborării, a încrederii și a perseverenței. Momentele de devoțional și părtășie au adus un plus de profunzime, oferindu-le tinerilor ocazia de a reflecta asupra valorilor spirituale. Un alt aspect apreciat de participanți a fost hrana sănătoasă oferită la cantină, care a completat atmosfera de grijă și atenție pentru bunăstarea fiecărui



copil. Organizatorii transmit mulțumiri celor care, prin sprijin financiar și implicare, au făcut posibil acest proiect, cu o mențiune specială pentru ADRA, care a coordonat desfășurarea taberei. Pentru mulți dintre copii, „Vis de Copil” nu a fost doar o



tabără de vară, ci o experiență de viață care le-a adus prietenii noi, amintiri prețioase și motivația de a privi cu încredere spre viitor”, a declarat Daniel Andrei, coordonator proiecte ADRA Oltenia.

„Tabăra de la Sătic mi-a oferit oportunitatea de a cunoaște locuri noi, oameni noi și plec de aici cu inima plină de recunoștință și bucurie. Vă mulțumesc tuturor – voluntari, sponsori, parteneri și echipă – pentru că ați avut curajul să credeți că acest vis poate fi transformat în realitate. Apreciez dăruirea și sacrificiul tuturor și sunt recunoscătoare lui Dumnezeu pentru tot ajutorul. În această tabără am construit nu doar amintiri, ci și punți de suflet către inimile copiilor beneficiari. Lacrimile copiilor și îmbrățișările lor la finalul taberei îmi confirmă încă o dată că acest proiect este de impact și trebuie continuat”, a declarat Gabriela Istrate, manager proiect ADRA România.

Începând cu anul 1990, Agenția Adventistă pentru Dezvoltare, Refacere și Ajutor – ADRA România se implică în special în proiecte de dezvoltare de care beneficiază întreaga populație. Conducându-se în proiectele asumate după mottoul „Dreptate. Compasiune. Dragoste.”, ADRA România aduce bucurie și speranță în viețile beneficiarilor prin promovarea unui viitor mai bun, a valorilor și a demnității umane. Furnizor de servicii sociale acreditat, ADRA România face parte din rețeaua ADRA Internațional, organizația umanitară globală a Bisericii Adventiste de Ziua a Șaptea, una dintre cele mai răspândite organizații neguvernamentale din lume, fiind activă în 118 țări și având la bază filozofia care îmbină compasiunea cu spiritul practic, adresându-se oamenilor în nevoie, fără să facă deosebiri de ordin rasial, etnic, politic sau religios, cu scopul de a sluji umanității, astfel încât toți să conviețuiască așa cum Dumnezeu a plănuț. 

ADRA ROMÂNIA

PROFESORUL CARE ÎNVĂȚĂ

*Cum putem face
ca propria învățare să fie
intenționată și semnificativă?*



**Adventist Learning Community
este o platformă unică pen-
tru dezvoltare profesională –
gratuită, bazată pe credință
și concepută special pentru
profesorii adventiști – care
permite învățarea în propriul
ritm, oriunde te-ai afla.
Descoperă cursurile și resursele
disponibile la [www.adventist-
learningcommunity.com](http://www.adventist-learningcommunity.com).**

În calitate de educatori, petrecem nenumărate ore pregătind lecții captivante, adaptând metodele de predare și găsind modalități creative de a ajunge la fiecare elev. Înțelegem că o învățare semnificativă presupune conexiune, relevanță și implicare personală. Totuși, atunci când vine vorba de propria dezvoltare profesională, ne mulțumim adesea cu cursuri obligatorii sau cu îndeplinirea cerințelor de re-certificare. E ușor să uităm că aceleași principii care fac învățarea semnificativă pentru elevii noștri ni se aplică în egală măsură și nouă.

A face ca propria învățare să fie un proces intenționat și cu sens nu este doar benefic, ci este esențial pentru o predare eficientă. Învățarea profesională nu ne extinde doar cunoștințele; ea ne perfecționează practica. Abordarea noastră față de învățarea profesională ar trebui să răspundă aceluiași întrebări pe care le adresăm elevilor noștri: *De ce este important acest lucru? Cum îl voi folosi? Cum se leagă de ceea ce știu deja?*

În cele din urmă, adevărata valoare apare atunci când nu doar învățăm despre ceva, ci când ceea ce învățăm influențează modul în care predăm. De exemplu, un atelier despre strategii de alfabetizare ne poate ajuta să găsim modalități de a ajuta elevii cu dificultăți de citire. Un curs despre managementul clasei ne poate oferi instrumente pentru o desfășurare mai fluentă a activităților. Un seminar online despre integrarea tehnologiei poate stârni idei pentru lecții mai atractive. Pe scurt, învățarea profesională poate aduce perspective noi asupra procesului de predare și ne poate ajuta să abordăm provocările din clasă cu o creativitate reînnoită.

Secretul este să urmărim o formare profesională care se conectează cu adevărat la interesele, provocările și obiectivele noastre din clasă. Mai mult decât atât, atunci când ne implicăm în învățarea profesională cu sens, modelăm exact curiozitatea și mentalitatea de creștere pe care dorim să le vedem la elevii noștri. Aceștia percep disponibilitatea noastră de a încerca lucruri noi, de a ne confrunța cu provocări și de a ne adânci și largi înțelegerea. Ei simt când profesorul lor este pasionat de învățare, iar efectul de undă poate fi puternic.

Călătoria noastră de învățare profesională ar trebui să fie la fel de intenționată și plină de sens ca experiențele de învățare pe care le proiectăm pentru elevii noștri. Când facem acest lucru în mod conștient, le arătăm elevilor că învățarea este o aventură care se întinde pe tot parcursul vieții și îi inspirăm să se vadă și pe ei înșiși ca învățăcei pe viață. Când noi ne dezvoltăm, elevii noștri se dezvoltă și ei, și toată lumea are de câștigat. 

PAOLA FRANCO-ODURI, EdD, este director asociat al Adventist Learning Community din cadrul Diviziei Nord-Americane.

Articol preluat de pe site-ul www.adventisteducators.org
<https://www.adventisteducators.org/2025/09/the-learning-teacher/>

Lumea după păcat

Descoperă ce s-a
întâmpat în lume
după ce păcatul a
intrat în ea!

În grila de litere de pe
dreapta sunt zece cuvinte
care arată consecințele
păcatului.

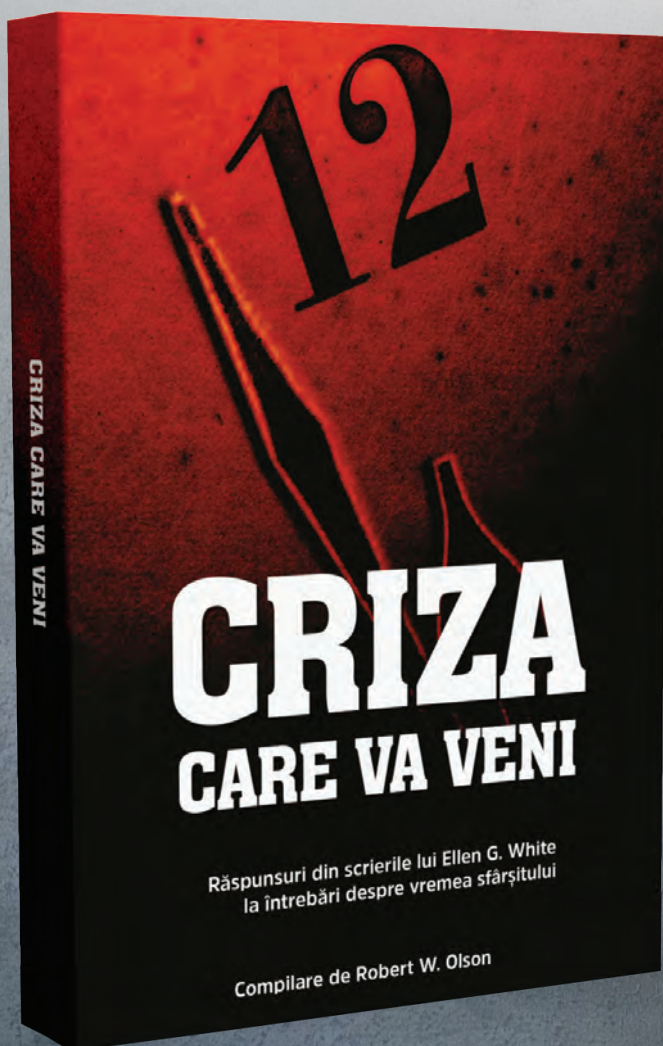
Fiecare cuvânt începe cu
următoarele litere: FU, DU,
FR, MO, LU, LA, UR, GE, SU
și CO.

Cuvintele pot fi așezate pe
orizontală sau pe verticală.
Găsește-le și notează-le pe
liniile de mai jos.

A	O	P	C	M	S	U	F	E	R	I	N	T	A	R
W	N	Z	L	F	Q	M	A	J	I	H	B	D	K	M
B	N	F	L	R	V	G	N	K	V	R	K	U	B	P
S	J	C	B	I	E	L	F	Y	T	V	I	R	A	E
E	J	N	V	C	A	V	U	M	B	Y	L	E	X	N
N	B	J	I	A	H	B	R	K	D	G	R	R	O	C
K	L	L	A	C	O	M	I	E	P	C	Y	E	E	L
B	T	O	P	G	K	L	E	C	D	R	K	B	A	C
M	Z	M	N	P	E	I	T	K	L	P	O	B	J	O
L	U	P	T	A	A	L	F	L	Y	U	Z	Q	N	N
S	I	V	Y	N	P	E	O	A	L	R	Q	Y	N	F
G	N	V	T	U	Q	E	R	Z	A	A	L	B	Y	L
N	M	J	U	O	E	G	M	J	I	A	R	B	U	I
B	H	K	W	M	O	A	R	T	E	E	V	H	O	C
N	B	L	H	T	U	M	F	E	A	T	K	V	D	T

Chiar dacă lumea poate părea plină de lucruri rele sau durere,
Dumnezeu ne iubește și ne oferă întotdeauna speranță, putere și
bucurie. Noi putem alege să facem bine și să răspândim iubirea Lui
în jurul nostru.

Scrie pe spațiile de mai jos versetul din Romani 5:8.



Scrisă într-o manieră ușor de urmărit, sub formă de întrebări și răspunsuri, cartea aceasta ne ajută să descoperim nu doar criza din fața noastră, ci, mai ales, pe Cel care ne poate ajuta să trecem cu bine prin ea.

Deși nu știm multe lucruri sigure despre viitor, Biblia ne-a descoperit o mulțime de elemente care ne pot ajuta să descifrăm din tumultul vremurilor pașii Domnului Isus. Dragostea Lui este sigură, la fel cum sunt Cuvântul Său și promisiunea revenirii Lui. Vom descoperi în paginile acestei cărți nu doar cea mai mare criză a istoriei, ci și cel mai frumos dar pe care Dumnezeu l-a pregătit pentru toți cei care Îl iubesc – un cer nou și un pământ nou. Din perspectiva aceasta, viitorul este plin de speranță și de lumină pentru toți cei care își pun încrederea în Cel care „zilnic ne poartă povara” (Psalmii 68:19).

